

ВИЩИЙ АНТИКОРУПЦІЙНИЙ СУД

АПЕЛЯЦІЙНА ПАЛАТА

У Х В А Л А

ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

21 квітня 2026 року м.Київ

Колегія суддів Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду у складі:

головуючого - судді ОСОБА_1 ,

суддів: ОСОБА_2 , ОСОБА_3 ,

за участю секретаря судового засідання ОСОБА_4 ,

підозрюваного ОСОБА_5 ,

захисника підозрюваного ОСОБА_5 адвоката ОСОБА_6 ,

прокурора ОСОБА_7 ,

розглянувши у відкритому судовому засіданні в залі суду у м.Києві апеляційну скаргу захисника підозрюваного ОСОБА_5 адвоката ОСОБА_6 на ухвалу слідчого судді Вищого антикорупційного суду від 08 квітня 2026 року про застосування до підозрюваного ОСОБА_5 , ІНФОРМАЦІЯ_1 , запобіжного заходу у вигляді застави у кримінальному провадженні №52025000000000658 від 19 листопада 2025року,

ВСТАНОВИЛА:

Зміст оскаржуваного рішення і встановлені судом обставини.

Ухвалою слідчого судді Вищого антикорупційного суду від 08 квітня 2026 року частково задоволено клопотання сторони обвинувачення та застосовано до підозрюваного ОСОБА_5 запобіжний захід у вигляді застави у розмірі 1 800 (одна тисяча вісімсот) розмірів прожиткових мінімумів для працездатних осіб, що становить 5 990 400 (п'ять мільйонів дев'яносто тисяч чотириста) грн., із покладанням на нього відповідних процесуальних обов'язків.

При ухваленні судового рішення слідчий суддя вказав на доведеність стороною обвинувачення наявності обґрунтованої підозри ОСОБА_5 у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.3 ст369 КК, ризиків, передбачених ч.1 ст.177 КПК, а саме: переховуватися від органів досудового розслідування та/або суду; знищити, сховати або спотворити будь-яку з речей чи документів, які мають істотне значення для встановлення обставин кримінального правопорушення;

незаконно впливати на свідків, інших підозрюваних у цьому ж кримінальному провадженні; перешкоджати кримінальному провадженню іншим чином, запобігти яким можливо шляхом застосування до підозрюваного запобіжного заходу у вигляді застави у визначеному розмірі, який з урахуванням майнового стану підозрюваного та встановлених ризиків, на думку слідчого судді, на цій стадії досудового розслідування розумно і пропорційно співвідноситься з обставинами цього кримінального провадження, зможе забезпечити належну поведінку підозрюваного, запобігти ризикам кримінального провадження та не є завідомо непомірним для нього.

Вимоги апеляційної скарги та узагальнені доводи особи, яка її подала.

Не погоджуючись із вказаним судовим рішенням, захисник підозрюваного ОСОБА_5 адвокат ОСОБА_6 звернувся з апеляційною скаргою, у якій просив ухвалу слідчого судді Вищого антикорупційного суду від 08 квітня 2026 року скасувати та постановити нову ухвалу, якою у задоволенні клопотання відмовити, застосувати до підозрюваного запобіжний захід у вигляді особистого зобов'язання із покладенням обов'язків: прибувати до слідчого, прокурора та суду за першою вимогою; не відлучатися із Полтавської області без дозволу слідчого, прокурора або суду; повідомляти про зміну місця проживання та роботи; утримуватися від спілкування з підозрюваним ОСОБА_8 та визначеними у скарзі свідками щодо обставин кримінального провадження.

У поданому доповненні до апеляційної скарги захисник також просив долучити наведені доводи до матеріалів провадження, витребувати додаткові документи у органу досудового розслідування та прокурора, а також скасувати ухвалу слідчого судді в частині покладення обов'язку носити електронний засіб контролю. Водночас зазначав про відмову від вимоги щодо скасування обов'язку здати документи для виїзду за кордон з огляду на фактичне виконання такого обов'язку підозрюваним.

В обґрунтування апеляційної скарги та поданого до неї доповнення захисник посилався на такі доводи.

Захисник вказував на необґрунтованість повідомленої ОСОБА_5 підозри та недотримання слідчим суддею вимог п.1 ч.1 ст.178 КПК щодо оцінки вагомості доказів. На його переконання, матеріали, додані до клопотання про застосування запобіжного заходу, не містять доказів спілкування підозрюваного з особою, якій, за версією сторони обвинувачення, мала передаватися неправомірна вигода, а також не підтверджують існування самої протиправної вимоги. Відсутні, на думку захисту, належні та допустимі докази, які б свідчили про наявність домовленостей щодо передачі неправомірної вигоди.

Захисник також звертав увагу на суперечності у версії сторони обвинувачення щодо механізму передачі грошових коштів через відділення обміну валют «X-CHANGE». Зокрема, вказував на неузгодженість між часом внесення коштів підозрюваним та їх подальшого зняття іншою особою, що, на його переконання, виключає наявність причинного зв'язку між такими операціями. Крім того, ставилася під сумнів можливість здійснення відповідних операцій у заявлений спосіб з огляду на вимоги законодавства у сфері платіжних послуг та фінансового моніторингу.

На підтвердження своїх доводів захисник посилався, зокрема, на зміст зафіксованих розмов, у яких підозрюваний заперечує факт надання неправомірної вигоди, що, на його думку, залишилося поза увагою слідчого судді.

Окремо зазначалося, що слідчий суддя не надав оцінки доводам сторони захисту, які наводилися під час розгляду клопотання та підтверджувалися матеріалами провадження, що свідчить про односторонність дослідження доказів і порушення вимог ст.370 КПК.

Захисник вказував, що до повідомлення про підозру ОСОБА_5 звертався до правоохоронних органів із заявою про вимагання у нього неправомірної вигоди, що, на його думку, свідчить про наявність у нього статусу заявника у межах цього кримінального провадження та не було враховано слідчим суддею.

Слідчий суддя належним чином не оцінив дані про особу підозрюваного, зокрема його вік, стан здоров'я, міцні соціальні зв'язки, наявність постійного місця проживання та здійснення підприємницької діяльності, відсутність судимостей, позитивну репутацію, а також належну процесуальну поведінку. Зверталася увага, що підозрюваний добровільно сприяв проведенню слідчих дій та з'являвся за викликами органу досудового розслідування і суду.

Захисник також вважав, що слідчий суддя безпідставно визначив розмір застави, який перевищує встановлені ч.5 ст.182 КПК межі, не навів виключних обставин, що обґрунтовують такий розмір, сума застави є непомірною та не відповідає майновому стану підозрюваного.

Оскаржувалося також покладення на підозрюваного додаткових обов'язків, зокрема щодо носіння електронного засобу контролю. Захисник зазначав, що необхідність застосування такого обов'язку не була обґрунтована стороною обвинувачення під час розгляду клопотання, а тому відповідне рішення слідчого судді є невмотивованим.

Разом з тим захисник зауважував, що сторона захисту не заперечує проти застосування більш м'якого запобіжного заходу у вигляді особистого зобов'язання із покладенням передбачених законом обов'язків, які підозрюваний фактично вже виконує.

Позиції учасників судового провадження.

Підозрюваний та його захисник в судовому засіданні апеляційну скаргу підтримали та просили задовольнити у повному обсязі з зазначених у ній підстав.

Прокурор у судовому засіданні заперечував проти задоволення апеляційної скарги, вважав оскаржуване рішення законним та обґрунтованим, просив ухвалу слідчого судді залишити без змін, а апеляційну скаргу без задоволення.

Мотиви суду.

Відповідно до вимог ч.1 ст.404 КПК суд апеляційної інстанції переглядає судові рішення суду першої інстанції в межах апеляційної скарги.

Одним із методів державної реакції на порушення, що носять кримінально-правовий характер, є заходи забезпечення кримінального провадження, передбачені ст.131 КПК, які виступають важливим елементом механізму здійснення завдань кримінального провадження при розслідуванні злочинів.

Згідно з ч.1 ст.177 КПК метою застосування запобіжного заходу є забезпечення виконання підозрюваним, обвинуваченим покладених на нього процесуальних обов'язків, а також запобігання спробам: 1) переховуватися від органів досудового розслідування та/або суду; 2) знищити, сховати або спотворити будь-яку із речей чи документів, які мають істотне значення для встановлення обставин кримінального правопорушення; 3) незаконно впливати на потерпілого, свідка, іншого підозрюваного, обвинуваченого, експерта, спеціаліста у цьому ж кримінальному провадженні; 4) перешкоджати кримінальному провадженню іншим чином; 5) вчинити інше кримінальне правопорушення чи продовжити кримінальне правопорушення, у якому підозрюється, обвинувачується.

Підставою застосування запобіжного заходу відповідно до ч.2 ст.177 КПК є наявність обґрунтованої підозри у вчиненні особою кримінального правопорушення, а також наявність ризиків, які дають достатні підстави слідчому судді, суду вважати, що підозрюваний, обвинувачений, засуджений може здійснити дії, передбачені частиною першою цієї статті. Слідчий, прокурор не мають права ініціювати застосування запобіжного заходу без наявності для цього підстав, передбачених цим Кодексом.

За вимогами ч.1 ст.194 КПК під час розгляду клопотання про застосування запобіжного заходу, слідчий суддя, суд зобов'язаний встановити, чи доводять надані сторонами кримінального провадження докази обставини, які свідчать про наявність обґрунтованої підозри у вчиненні підозрюваним, обвинуваченим кримінального правопорушення; наявність достатніх підстав вважати, що існує хоча б один із ризиків, передбачених ст.177 цього Кодексу, і на які вказує слідчий, прокурор; недостатність застосування більш м'яких запобіжних заходів для запобігання ризику або ризикам, зазначеним у клопотанні.

Також, при вирішенні питання про обрання запобіжного заходу, крім наявності зазначених у ст.177 КПК ризиків слідчий суддя, суд на підставі наданих сторонами кримінального провадження матеріалів зобов'язаний оцінити в сукупності всі обставини, у тому числі, передбачені ст.178 КПК.

Заслухавши суддю-доповідача щодо суті ухвали слідчого судді та поданої апеляційної скарги, вислухавши позицію підозрюваного та його захисника, заперечення прокурора, дослідивши матеріали провадження, перевіrivши доводи та обґрунтування апеляційної скарги, колегією суддів встановлено, що під час розгляду клопотання про застосування запобіжного заходу до підозрюваного ОСОБА_5 слідчий суддя у повному обсязі належним чином дотримався вимог кримінального процесуального закону.

З наданих матеріалів вбачається, що наведені у клопотанні детектива підстави для застосування до підозрюваного запобіжного заходу слідчим суддею при розгляді клопотання належним чином перевірялись, при цьому у судовому засіданні заслухані доводи сторони обвинувачення, заперечення сторони захисту, досліджені матеріали клопотання детектива, надані стороною захисту письмові матеріали, а також з'ясовані всі необхідні обставини, що повинні бути встановлені при вирішенні питання щодо застосування запобіжного заходу .

На виконання вимог ст.178 КПК слідчим суддею врахована вагомість наявних доказів про вчинення кримінального правопорушення, у якому підозрюється ОСОБА_5 , відомості про нього в їх сукупності з урахуванням сімейного та матеріального стану, тяжкості покарання, що загрожує підозрюваному у разі визнання його винуватим, а також обставини його вчинення за повідомленням про підозру.

При вирішенні питання щодо встановлення наявності обґрунтованої підозри предметом перевірки слідчого судді є не лише питання дотримання процесуального порядку повідомлення про підозру, а й питання дотримання стандарту доказування «обґрунтована підозра» у вчиненні кримінального правопорушення.

При цьому, поняття «обґрунтована підозра» не визначене в національному законодавстві. Кримінальне процесуальне законодавство України застосовується з урахуванням практики Європейського суду з прав людини (ч.5 ст.9 КПК). Відповідно до усталеної практики ЄСПЛ термін «обґрунтована підозра» означає, що існують факти або інформація, які можуть переконати об'єктивного спостерігача в тому, що особа, про яку йдеться, могла вчинити кримінальне правопорушення.

Разом з цим стандарт доказування «обґрунтована підозра» не передбачає, що орган досудового

розслідування має оперувати доказами, достатніми для пред'явлення обвинувачення чи ухвалення обвинувального вироку, що пов'язано з меншою мірою ймовірності, необхідною на ранніх етапах кримінального провадження для обмеження прав особи.

Слідчий суддя на даній стадії не вправі вирішувати ті питання, які підлягають вирішенню судом під час розгляду кримінального провадження по суті, тобто не вправі оцінювати докази з точки зору їх достатності і допустимості для встановлення вини чи її відсутності у особи у вчиненні кримінального правопорушення, а лише зобов'язаний на підставі розумної оцінки сукупності отриманих матеріалів визначити, що причетність особи до вчинення кримінального правопорушення є вірогідною та достатньою для застосування щодо неї запобіжного заходу.

Надаючи оцінку доводам сторони захисту щодо необґрунтованості висунутої ОСОБА_5 підозри, колегія суддів встановила таке.

Детективами Національного антикорупційного бюро України (далі - НАБУ) здійснюється досудове розслідування, а прокурорами Спеціалізованої антикорупційної прокуратури (далі - САП) процесуальне керівництво у кримінальному провадженні №5202500000000658 від 19 листопада 2025 року за підозрою ОСОБА_5 у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.3 ст.369 КК.

13 квітня 2026 року ОСОБА_5 вручено повідомлення про підозру у вчиненні вищевказаного кримінального правопорушення.

З повідомлення про підозру слідує, що ОСОБА_5 підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.3 ст.369 КК, а саме у наданні неправомірної вигоди службовій особі, яка займає відповідальне становище, та третій особі за вчинення та невчинення дій з використанням наданої влади та службового становища за обставин, викладених у повідомленні про підозру.

Так, за версією сторони обвинувачення, не пізніше кінця лютого - початку березня 2025 року службовими особами УЖКГ Полтавської міської ради, зокрема за участі ОСОБА_8, сформовано протиправну схему вимагання та одержання неправомірної вигоди від суб'єктів господарювання у розмірі 10% від суми укладених договорів на виконання робіт з благоустрою.

У подальшому така вимога була доведена до ОСОБА_5 як фактичного розпорядника коштів ТОВ «ДРСУ ПОЛТАВА», яке упродовж 2025 року уклало з УЖКГ ПМР договори на загальну суму понад 119 млн грн., при цьому загальний розмір неправомірної вигоди, який підлягав сплаті, становив 11 925 516,76 грн.

За даними сторони обвинувачення, у разі відмови від сплати неправомірної вигоди створювались штучні перешкоди у виконанні договорів, затримувалась оплата виконаних робіт та унеможлиблювалось укладення нових договорів, у зв'язку з чим ОСОБА_5 погодився на висунуті вимоги.

Реалізація зазначеної домовленості відбувалась шляхом поетапної передачі грошових коштів після отримання оплат за виконані роботи, зокрема у розмірі 10% від сум актів виконаних робіт, шляхом їх внесення через обмін валют «X-CHANGE» за визначеним кодом 73861, з подальшим отриманням цих коштів ОСОБА_8 у м. Кам'янське.

Зокрема, у період з 27 серпня по 27 листопада 2025 року ОСОБА_5 особисто, а також через іншу особу, надав частину неправомірної вигоди у загальній сумі 2 000 000 грн. шляхом чотирьох траншів по 500 000 грн. кожний через зазначений механізм.

Як вбачається з наданих матеріалів повідомлення про підозру містить, зокрема, такі відомості:

зміст підозри, стислий виклад фактичних обставин та правову кваліфікацію кримінального правопорушення, у вчиненні якого він підозрюється.

Зі змісту повідомлення про підозру слідує, що в ньому логічно та послідовно викладені фактичні обставини можливого вчинення кримінального правопорушення, а надані слідчому судді стороною обвинувачення докази на обґрунтування підозри є переконливими, узгоджуються між собою та є достатніми для висновку щодо ймовірної можливості вчинення саме ОСОБА_5 вищевказаного кримінального правопорушення.

Наведені обставини, як обґрунтовано встановив слідчий суддя, підтверджуються дослідженими під час розгляду клопотання доказами, зокрема: положенням про Управління житлово-комунального господарства виконавчого комітету Полтавської міської ради, затвердженим рішенням Полтавської міської ради від 08 листопада 2024 року, підтверджується статус та повноваження відповідного органу; протоколом огляду від 21 листопада 2025 року, відповідно до якого оглянуто рішення Полтавської міської ради від 27 грудня 2024 року «Про бюджет Полтавської міської територіальної громади на 2025 рік» та рішення від 08 серпня 2025 року «Про внесення змін до Програми розвитку житлово-комунального господарства та благоустрою Полтавської міської територіальної громади на 2025-2027 роки», підтверджується обсяг бюджетного фінансування та передбачення видатків на відповідні роботи; протоколом огляду від 21 листопада 2025 року, відповідно до якого оглянуто договори між УЖКГ ПМР та ТОВ «ДРСУ ПОЛТАВА», підтверджується укладення відповідних договорів та обсяг господарських відносин; витягом з ІТС «Податковий блок» підтверджується, що засновником та кінцевим бенефіціарним власником ТОВ «ДРСУ ПОЛТАВА» є ОСОБА_9 ; протоколом за результатами проведення НСРД - аудіоконтролю відносно ОСОБА_8 від 19 листопада 2025 року зафіксовано зміст розмов між учасниками щодо обставин, які є предметом досудового розслідування; протоколом за результатами проведення НСРД - візуального спостереження за ОСОБА_8 від 19 листопада 2025 року зафіксовано його поведінку та контакти; протоколом від 19 листопада 2025 року за результатами ОРЗ - аудіоконтролю відносно ОСОБА_8 відображено зміст перемовин між учасниками; протоколом від 05 грудня 2025 року за результатами ОРЗ - аудіоконтролю відносно ОСОБА_5 відображено зміст розмов щодо механізму передачі грошових коштів; протоколом за результатами проведення НСРД - візуального спостереження за ОСОБА_8 від 05 січня 2026 року зафіксовано подальші дії учасників; протоколом обшуку від 03 квітня 2026 року приміщення обміну валют «X-CHANGE» за адресою: м. Полтава, вул. Соборності, 46 підтверджуються обставини здійснення операцій із внесення коштів за кодом 73861; протоколом обшуку житла ОСОБА_5 від 03 квітня 2026 року підтверджується виявлення речей та відомостей, пов'язаних із вказаними операціями.

Відомості, що містяться у наведених матеріалах, узгоджуються між собою та з обставинами, викладеними у повідомленні про підозру, доповнюють одне одного та у своїй сукупності дають достатні підстави для висновку про наявність фактів і інформації, які об'єктивно пов'язують ОСОБА_5 з інкримінованими діями та можуть переконати об'єктивного спостерігача у можливій причетності підозрюваного до вчинення кримінального правопорушення.

За таких обставин слідчий суддя, дослідивши матеріали клопотання та надані стороною обвинувачення докази, обґрунтовано дійшов висновку про наявність достатніх підстав вважати підозру у вчиненні ОСОБА_5 кримінального правопорушення обґрунтованою.

Отже доводи сторони захисту про відсутність у матеріалах провадження достатніх доказів причетності підозрюваного до можливого вчинення вказаного кримінального правопорушення не знаходять свого підтвердження з огляду на досліджені слідчим суддею матеріали провадження.

Водночас, колегія суддів відхиляє доводи сторони захисту щодо необґрунтованості підозри, виходячи з наступного.

Відповідно до змісту кримінального процесуального закону питання щодо наявності чи відсутності складу кримінального правопорушення в діянні та винуватості особи в його вчиненні вирішуються судом під час ухвалення вироку, тобто на стадії судового провадження.

Слідчий суддя на підставі розумної оцінки сукупності отриманих доказів повинен визначити лише чи є причетність особи до вчинення кримінального правопорушення вірогідною та достатньою для застосування щодо особи обмежувальних заходів. Обставини здійснення підозрюваним конкретних дій та доведеність його вини потребують перевірки та оцінки у сукупності з іншими доказами у кримінальному провадженні під час подальшого досудового розслідування.

Такий висновок узгоджується із правовими позиціями ЄСПЛ, відповідно до яких факти, що є підставою для виникнення підозри, не повинні бути такими ж переконливими, як ті, що необхідні для обґрунтування вироку чи висунення обвинувачення.

Слідчим суддею враховано стадію кримінального провадження - досудове розслідування, для якої встановлено нижчі критерії стандарту доказування, що передбачають встановлення лише наявності достатніх даних, які виправдовують необхідність застосування заходів забезпечення кримінального провадження.

Колегія суддів не приймає доводи сторони захисту про відсутність будь-якого спілкування підозрюваного з іншими учасниками інкримінованих подій, оскільки такі доводи спростовуються дослідженими під час розгляду клопотання протоколами НСРД, якими зафіксовано відповідні розмови та узгодження умов.

Безпідставними є й твердження сторони захисту про відсутність самої протиправної вимоги, оскільки наявні у матеріалах провадження відомості, зокрема зміст зафіксованих розмов та інші досліджені докази, свідчать про узгоджений характер дій учасників та наявність відповідних домовленостей.

Посилання сторони захисту на неможливість реалізації механізму передачі грошових коштів через обмін валют «X-CHANGE» також не спростовують встановлених слідчим суддею обставин, оскільки сам по собі альтернативний погляд сторони захисту на можливість здійснення таких операцій не нівелює зафіксованих у матеріалах провадження фактів використання зазначеного способу передачі коштів.

Не знаходять свого підтвердження й доводи сторони захисту про однобічність дослідження доказів, оскільки слідчий суддя дослідив надані матеріали у їх сукупності та надав їм належну оцінку на цій стадії кримінального провадження.

Водночас доводи про відсутність факту висунення протиправної вимоги не спростовують обґрунтованості підозри, оскільки встановлені обставини, зокрема узгоджений характер дій учасників та спосіб передачі грошових коштів, свідчать про наявність відповідних домовленостей незалежно від їх прямого вербального формулювання.

За таких умов, всупереч доводам апеляційної скарги сторони захисту, слідчий суддя, дослідивши матеріали клопотання та долучені до нього документи, оцінивши сукупність зібраних доказів з точки зору достатності та взаємозв'язку, дійшов обґрунтованого висновку про наявність у провадженні даних, які на час розгляду клопотання свідчать про обґрунтованість підозри у вчиненні ОСОБА_5 кримінального правопорушення, оскільки об'єктивно пов'язують

його з інкримінованими діями та підтверджують існування фактів і інформації, які можуть переконати об'єктивного спостерігача в тому, що підозрюваний міг вчинити вказане кримінальне правопорушення за викладеними у повідомленні про підозру обставинами.

Надаючи оцінку доводам щодо необґрунтованості висновків слідчого судді в частині наявності існування ризиків, колегія суддів зазначає наступне.

Метою застосування запобіжного заходу є забезпечення виконання підозрюваним покладених на нього процесуальних обов'язків, а також запобігання спробам переховуватися від органів досудового розслідування та/або суду, знищити, сховати або спотворити будь-яку із речей чи документів, які мають істотне значення для встановлення обставин кримінального правопорушення; незаконно впливати на свідків, інших підозрюваних у цьому кримінальному провадженні, перешкоджати кримінальному провадженню іншим чином, вчинити інше кримінальне правопорушення чи продовжити кримінальне правопорушення, у якому підозрюється (ч.1 ст.177 КПК).

Підставою застосування запобіжного заходу є наявність, зокрема, ризиків, які дають достатні підстави слідчому судді, суду вважати, що підозрюваний може здійснити вищевказані дії (ч.2 ст.177 КПК).

Відповідно до усталеної практики ЄСПЛ, висновки про ступінь ризиків та неможливості запобігання їм більш м'якими запобіжними заходами мають бути зроблені за результатами сукупного аналізу обставин кримінального правопорушення та особи підозрюваного (його характеру, моральних якостей, способу життя, сімейних зв'язків, постійного місця роботи, утриманців), поведінки підозрюваного під час досудового розслідування (наявності або відсутності спроб ухилятися від органів влади), а також інших релевантних обставин.

Ризиком у контексті кримінального провадження є певна ступінь можливості того, що особа вдасться до дій, які будуть перешкоджати досудовому розслідуванню чи судовому розгляду або ж створять загрозу суспільству. Слідчий суддя, оцінюючи вірогідність такої поведінки підозрюваного, має дійти обґрунтованого висновку про наявність реальної можливості вчинення ним відповідних дій. При цьому КПК не вимагає доказів того, що підозрюваний обов'язково здійснюватиме такі дії, однак вимагає встановлення того, що він має реальну можливість їх здійснити у конкретному кримінальному провадженні в майбутньому.

Зазначений стандарт доказування суд застосовує при перевірці наявності ризиків, передбачених ч.1 ст.177 КПК, у цьому кримінальному провадженні щодо підозрюваного ОСОБА_5 .

В межах доводів апеляційної скарги колегія суддів перевіряє висновки слідчого судді щодо наявності таких ризиків: переховування від органів досудового розслідування та суду; незаконного впливу на свідків та інших учасників кримінального провадження; знищення, приховування або спотворення речей і документів, які мають істотне значення для встановлення обставин кримінального правопорушення.

Суд погоджується із мотивами оскаржуваної ухвали щодо встановлення зазначених ризиків перешкоджання кримінальному провадженню, в той же час стосовно доводів апеляційної скарги щодо їх необґрунтованості зазначає наступне.

Щодо наявності ризику того, що підозрюваний може переховуватись від органів досудового розслідування та суду, колегія суддів зазначає наступне.

Як вбачається з матеріалів провадження, слідчий суддя, дійшовши висновку про наявність зазначеного ризику, обґрунтовано врахував, що ОСОБА_5 підозрюється у вчиненні

кримінального правопорушення, яке відповідно до ст.12 КК належить до тяжких, а також те, що інкриміноване правопорушення є корупційним, що виключає застосування пільгових інститутів кримінального права.

У цьому зв'язку слідчий суддя обґрунтовано виходив з того, що очікування можливого суворого покарання саме по собі може бути мотивом для переховування від органів досудового розслідування чи суду, що узгоджується з практикою ЄСПЛ, зокрема позицією, викладеною у справі «Лійков проти Болгарії».

Разом з тим, слідчий суддя правильно зазначив, що сама по собі тяжкість кримінального правопорушення та суворість можливого покарання не є єдиною підставою для висновку про наявність такого ризику та повинні оцінюватися у сукупності з іншими обставинами.

При оцінці наявності цього ризику слідчий суддя врахував також інші обставини, зокрема наявність у ОСОБА_5 значної кількості соціальних та професійних зв'язків, які потенційно можуть бути використані з метою переховування від органів досудового розслідування та суду, у тому числі шляхом виїзду за межі України.

Крім того, встановлено, що ОСОБА_5 має паспорт громадянина України для виїзду за кордон та протягом періоду з 28 лютого 2025 року до 30 березня 2026 року неодноразово перетинав державний кордон України, що свідчить про наявність у нього реальної можливості залишити територію України.

Також слідчий суддя обґрунтовано врахував майновий стан підозрюваного, зокрема наявність значних доходів, корпоративних прав, транспортних засобів та нерухомого майна, що у своїй сукупності свідчить про фінансову спроможність тривалий час перебувати за межами України.

З урахуванням наведеного, а також обставин інкримінованого кримінального правопорушення, слідчий суддя дійшов обґрунтованого висновку про те, що ОСОБА_5, усвідомлюючи тяжкість можливого покарання, може переховуватися від органів досудового розслідування та суду з метою уникнення кримінальної відповідальності.

Колегія суддів погоджується з наведеними висновками слідчого судді, оскільки вони ґрунтуються на конкретних фактичних обставинах кримінального провадження та є належним чином обґрунтованими.

Наведені вище фактичні дані цього кримінального провадження, особисті обставини підозрюваного та тяжкість можливого покарання в сукупності надають колегії суддів підстави вважати про існування на час апеляційного розгляду ризику переховування від органу досудового розслідування або/та суду.

Належна процесуальна поведінка підозрюваного, стійкі соціальні зв'язки в певній мірі зменшують існування цього ризику, проте не настільки аби нівелювати його повністю.

Щодо наявності ризику незаконного впливу на свідків та інших підозрюваних у цьому кримінальному провадженні, колегія суддів зазначає наступне.

Як вбачається з оскаржуваного рішення, слідчим суддею враховано, що ОСОБА_5 під час вчинення інкримінованих йому дій взаємодіяв з іншими особами, які є учасниками цього кримінального провадження, у зв'язку з чим може здійснювати на них вплив з метою зміни їх показань, відмови від їх надання або їх спотворення. Крім того, у цьому кримінальному провадженні є особи, показання яких мають істотне значення для встановлення обставин кримінального правопорушення.

При оцінці існування цього ризику слідчий суддя також виходив з передбаченої КПК процедури отримання свідчень від осіб, які є свідками у кримінальному провадженні, відповідно до якої спочатку на стадії досудового розслідування свідчення отримуються шляхом допиту слідчим чи прокурором, а після направлення обвинувального акту до суду - безпосередньо під час судового розгляду шляхом допиту особи в судовому засіданні (ч.1, 2 ст.23, ст.224 КПК).

Суд може обґрунтовувати свої висновки лише на свідченнях, які він безпосередньо сприймав під час судового засідання або отриманих у порядку, передбаченому ст.225 КПК, тобто допитаних на стадії досудового розслідування слідчим суддею, і не вправі обґрунтовувати судові рішення показаннями, наданими слідчому чи прокурору, або посилатися на них (ч.4 ст.95 КПК).

За таких обставин ризик впливу на свідків існує не лише на стадії досудового розслідування, а й до моменту безпосереднього отримання судом показань від таких осіб.

Враховуючи наведене, колегія суддів погоджується з висновком слідчого судді про наявність ризику того, що ОСОБА_5, не будучи обмеженим у спілкуванні з іншими учасниками цього кримінального провадження, може здійснювати на них вплив.

Такий вплив може полягати у спонуканні до ненадання показань, їх зміні, перекручуванні або спотворенні обставин, які можуть бути відомі цим особам щодо участі підозрюваного у вчиненні інкримінованого кримінального правопорушення, що свідчить про існування на даному етапі кримінального провадження відповідного ризику.

Щодо ризику знищення, приховування або спотворення речей чи документів, які мають істотне значення для встановлення обставин кримінального правопорушення, колегія суддів зазначає наступне.

Як вбачається з оскаржуваного рішення, слідчим суддею враховано ту обставину, що на цьому етапі досудового розслідування ще не здобуті всі докази, які мають значення для встановлення обставин кримінального правопорушення, у зв'язку з чим ОСОБА_5 може вдатись до знищення, приховування або спотворення речей чи документів, які мають значення для досудового розслідування.

Слідчим суддею взято до уваги обставини кримінального правопорушення, на які посилалася сторона обвинувачення, зокрема наявність у особи стійких зв'язків серед службових осіб органів державної влади, місцевого самоврядування, правоохоронних органів, а також керівників підприємств, установ та організацій, які можуть бути використані з метою знищення, приховування або спотворення речей та документів, необхідність в отриманні яких може виникнути в ході подальшого досудового розслідування.

Таким чином, враховуючи можливість ОСОБА_5 як особисто, так і за допомогою інших осіб, знищити, сховати або спотворити будь-яку із речей чи документів, які мають істотне значення для встановлення обставин кримінального правопорушення, слідчий суддя обґрунтовано дійшов висновку щодо існування на даному етапі кримінального провадження зазначеного ризику.

Водночас колегія суддів відхиляє доводи сторони захисту щодо необґрунтованості висновків слідчого судді про наявність ризиків, передбачених ч.1 ст.177 КПК, з огляду на таке.

Посилання сторони захисту на належну процесуальну поведінку підозрюваного, наявність у нього постійного місця проживання, соціальних зв'язків та здійснення підприємницької діяльності самі по собі не спростовують встановлених слідчим суддею обставин, які свідчать про наявність ризиків, а підлягають оцінці у сукупності з іншими даними кримінального

провадження.

Доводи про відсутність ризику впливу на свідків та інших учасників кримінального провадження спростовуються характером взаємодії підозрюваного з такими особами, а також значенням їх показань для встановлення обставин кримінального правопорушення.

Посилання сторони захисту на відсутність ризику знищення чи спотворення доказів не враховують того, що досудове розслідування триває, не всі докази здобуті, а також наявність у підозрюваного можливостей впливу на осіб, які можуть бути пов'язані з відповідними доказами.

Інші доводи апеляційної скарги у цій частині зводяться до переоцінки тих самих обставин, які були предметом дослідження слідчого судді, та не містять нових даних, що могли б поставити під сумнів обґрунтованість його висновків.

З урахуванням наведеного колегія суддів погоджується з висновками слідчого судді про наявність у цьому кримінальному провадженні ризиків, передбачених ч.1 ст.177 КПК, які на даному етапі досудового розслідування є належним чином обґрунтованими та підтверджуються встановленими обставинами.

Кримінальне правопорушення, у вчиненні якого підозрюється ОСОБА_5, має високий ступінь суспільної небезпеки, за обставинами кримінального провадження наявні передбачені ч.1 ст.177 КПК ризики, при цьому рішення суду за результатами розгляду питання щодо застосування запобіжного заходу повинно забезпечити не лише права підозрюваного, а й належний рівень захисту загальносуспільних прав та інтересів.

Відтак, приймаючи до уваги наявність обґрунтованої підозри ОСОБА_5 у вчиненні кримінального правопорушення, відомості про особу підозрюваного, а також встановлені обставини та характер справи, колегія суддів погоджується з висновком слідчого судді про те, що більш м'які запобіжні заходи не зможуть запобігти встановленим ризикам.

Відповідно до ч.4 ст.182 КПК розмір застави визначається слідчим суддею, судом з урахуванням обставин кримінального правопорушення, майнового та сімейного стану підозрюваного, інших даних про його особу та ризиків, передбачених ст.177 КПК. Розмір застави повинен достатньою мірою гарантувати виконання підозрюваним покладених на нього обов'язків та не може бути завідомо непомірним для нього.

Згідно з ч.5 ст.182 КПК розмір застави визначається щодо особи, підозрюваної у вчиненні тяжкого або особливо тяжкого злочину, у межах, встановлених законом, а у виключних випадках може перевищувати такі межі, якщо застава у передбачених розмірах не здатна забезпечити виконання підозрюваним покладених на нього обов'язків.

Як вбачається зі змісту оскаржуваної ухвали, при визначенні розміру застави слідчий суддя виходив із наданих сторонами відомостей про майновий стан ОСОБА_5, інших даних про його особу, а також встановлених ризиків.

Також слідчим суддею враховано обставини кримінального провадження, зокрема характер інкримінованого кримінального правопорушення, його корупційну спрямованість, а також обставини, пов'язані з предметом неправомірної вигоди.

Крім того, колегія суддів бере до уваги обґрунтованість повідомленої підозри та можливу роль підозрюваного у вчиненні інкримінованого кримінального правопорушення у поєднанні зі встановленими ризиками.

На переконання колегії суддів такі обставини у своїй сукупності свідчать про наявність підстав

для визначення застави у розмірі, який здатний забезпечити належну процесуальну поведінку підозрюваного.

Таким чином, визначаючи розмір застави, слідчим суддею враховано обставини кримінального провадження, майновий стан підозрюваного, його можливу причетність до вчинення кримінального правопорушення, а також індивідуальні обставини його особи.

З урахуванням наведеного слідчим суддею обґрунтовано визначено розмір застави, який, на думку колегії суддів, всупереч доводам апеляційної скарги не є завідомо непомірним, проте достатнім для забезпечення виконання підозрюваним покладених на нього обов'язків.

Оцінюючи доводи апеляційної скарги щодо безпідставності покладення на підозрюваного обов'язків, колегія суддів зазначає, що такі обов'язки передбачені ст.194 КПК та є складовою застосування запобіжного заходу, спрямованою на забезпечення належної процесуальної поведінки особи та запобігання встановленим ризикам.

Як вбачається з оскаржуваної ухвали, покладені на ОСОБА_5 обов'язки визначені з урахуванням характеру встановлених ризиків, зокрема ризику переховування та незаконного впливу на інших учасників кримінального провадження, та є співмірними із поставленою метою їх застосування.

При цьому застосування електронного засобу контролю узгоджується з необхідністю мінімізації ризику переховування та забезпечення контролю за виконанням підозрюваним покладених на нього обов'язків, а тому саме по собі не свідчить про надмірність обраного запобіжного заходу.

Сам по собі факт добровільного виконання підозрюваним окремих дій, на які посилається сторона захисту, не свідчить про відсутність необхідності у їх процесуальному закріпленні, оскільки покладення таких обов'язків має на меті забезпечити їх системне та безперервне виконання у подальшому.

Доводи сторони захисту у цій частині не містять обставин, які б свідчили про невідповідність покладених обов'язків вимогам кримінального процесуального закону або їх надмірність.

За таких обставин підстав для скасування чи зміни покладених на підозрюваного обов'язків колегія суддів не вбачає.

Таким чином, колегія суддів констатує, що надані разом із клопотанням про застосування запобіжного заходу у вигляді застави матеріали доводять наявність правових підстав для застосування до ОСОБА_5 зазначеного запобіжного заходу та покладення на нього відповідних процесуальних обов'язків, які є необхідними та мінімально достатніми для забезпечення дієвості кримінального провадження в умовах, що склалися, оскільки на цьому етапі кримінального провадження потреби досудового розслідування виправдовують саме такий обсяг втручання у права та інтереси підозрюваного з метою досягнення його мети, що з дотриманням вимог кримінального процесуального закону правомірно встановлено слідчим суддею.

В апеляційній скарзі містяться також інші доводи, які не потребують детального аналізу колегії суддів та не мають вирішального значення для правильного вирішення цього питання.

При цьому колегія суддів вважає за необхідне зазначити, що відповідно до усталеної практики ЄСПЛ, ст.6 §1 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод зобов'язує суди надавати належне обґрунтування своїх рішень, однак не вимагає детальної відповіді на кожен довід сторони. Водночас із рішення має бути зрозуміло, що основні питання, порушені у справі, були предметом розгляду суду. Міра, до якої суд має виконати обов'язок щодо обґрунтування

рішення, може відрізнятись залежно від характеру рішення. При цьому судові рішення повинні містити мотиви, достатні для відповіді на істотні аспекти доводів сторін, а суди вищих інстанцій вправі погодитися з мотивами, наведеними судами нижчих інстанцій, без їх повторення.

Відтак, під час постановлення оскаржуваної ухвали слідчим суддею повністю дотримано вимоги кримінального процесуального закону, порушень норм КПК, які могли б стати підставою для скасування ухвали слідчого судді, в тому числі за вимогами та обставинами, викладеними в апеляційній скарзі та висловленими стороною захисту під час апеляційного розгляду, колегією суддів не встановлено, у зв'язку з чим оскаржувана ухвала слідчого судді є законною, обґрунтованою та такою, що підлягає залишенню без змін, а вимоги апеляційної скарги без задоволення.

Керуючись статтями 177, 178, 182, 404, 405, 407, 409, 412, 532 КПК, колегія суддів

ПОСТАНОВИЛА:

Апеляційну скаргу залишити без задоволення, а ухвалу слідчого судді Вищого антикорупційного суду від 08 квітня 2026 року залишити без змін.

Ухвала суду апеляційної інстанції набирає законної сили з моменту проголошення, є остаточною й оскарженню в касаційному порядку не підлягає.

Судді:

ОСОБА_1 ОСОБА_2 ОСОБА_3